

Türü : Araştırma Makalesi
Konusu : Kültürel Çalışmalar
Gönderilme Tarihi : 7 Mart 2022
Kabul Tarihi : 6 Mayıs 2022

**ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE ERTUĞRUL GAZİ
TÜRBESİNE YAPILAN ZİYARETLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ**

**Historical Development Of Visits To Ertugrul Gazi Tomb From Early Republic Period
To The Present**

*

Erdal İNCE

(Orcid No: 0000-0001-5491-7947)

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: İnce, Erdal, “Erken Cumhuriyet Döneminden Günümüze Ertuğrul Gazi Türbesine Yapılan Ziyaretlerin Tarihsel Gelişimi”, *BENĞİ: Dünya Yörük-Türkmen Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 5 (2022), Sayı: 2, ss. 26-42.

Apa: İnce, E. (2022). “Erken Cumhuriyet Döneminden Günümüze Ertuğrul Gazi Türbesine Yapılan Ziyaretlerin Tarihsel Gelişimi”. *BENĞİ: Dünya Yörük-Türkmen Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 2, ss. 26-42.

Özet

Karakeçili Aşiret Reisi Hacı Bekir Bey, seraskere çektiği telgrafta, dedeleri Ertuğrulgazi'nin kabrini aşireti ile birlikte ziyaret ettiğini, ayrıca burada Mevlid-i Şerif okuyup, şifa niyetine pilav pişirip dağıttığını bildirmiştir. Serasker ise telgrafın karşılığı olarak Hacı Bekir'e, bu ziyaretlerin her yıl yapılması için devletin her türlü desteği yapacağı müjdesini vermiştir. Serasker'den gelen telgraftan sonra, hem Ertuğrul Gazi'nin kabrine yapılan ziyaret hem de pişirilen şifalı pilav, Karakeçili Aşireti'nde gelenekselleşmiştir.

Osmanlı İmparatorluğunun son döneminde başlayan ziyaretler, Birinci Dünya Savaşı sonunda başlayan işgaller ve işgallere karşı yürütülen Millî Mücadele döneminde ziyaretler kısmen yapılamamıştır. Ancak Cumhuriyetin ilanı ve akabinde devam eden sistemsal devlet düzeni sayesinde ziyaretler kaldığı yerden devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karakeçili Aşireti, Söğüt, Ertuğrul Gazi, Hacı Bekir

* Dr., Gençlik ve Spor Bakanlığı, İzmir İl Müdürlüğü, Bayındır İlçesi Gençlik ve Spor İlçe Müdürü, erdalince11@hotmail.com.

Abstract

Karakeçili Tribal Chief Hacı Bekir Bey telegraphed Serasker from afar, visited the grave of their grandfather Erturulgazi with his tribe, detailed here, Mevlid-i Şerif cooked and distributed the pilaf for your examination. Serasker, on the other hand, gave the good news that the state would provide all kinds of support for these visits to be made every year to Hacı Bekir in return for the telegram. After the telegram from Serasker, both the visit to Ertuğrul Gazi's grave and the cooked healing rice became traditional in the Karakeçili Tribe.

The visits that started in the last period of the Ottoman Empire, the occupations that started at the end of the First World War and the National Struggle against the occupations could not be made partially. However, thanks to the proclamation of the Republic and the systematic state order that followed, the visits continued from where they left off.

The tradition has been continued for many years by the villagers of Bilecik province, Pazaryeri district Günyurdu (Bakraz), a member of the Karakeçili Tribe. The visits, which became more enthusiastic with the participation of other nomadic villages over time, still continue today with an international dimension.

Keywords: Karakeçili Tribe, Sogut, Ertugrul Gazi, Hacı Bekir

Giriş

Osmanlı Devleti, Karakeçili aşiretinin Kayı Boyu'na mensup Osmanoğulları Beyliği tarafından kurulmuştur. Kurucusu Ertuğrul oğlu Osman'dır. Türkiye Selçuklu Devleti Sultanı Birinci Alaattin Keykubat'ın Söğüt ve Domaniç'i Ertuğrul Bey'e ikta olarak vermiştir. Bu zamandan sonra beylik için yaylak, kışlak geleneği başlamıştır. Bu gelenek göç olgusunu beraberinde getirirken, yapılan üretimin ve tüketimin de muhasebe edilmesini gerekli kılmıştır. Domaniç'e gidişler bir yıl öncesinden planlanan üretimin başlamasını, Söğüt'e geri dönüşler ise toy, muhasebe ve yeni yılın planlamasını beraberinde getirmiştir.

Osmanoğulları'nın devletleşmesinden çok öncesinde başlayan yaylak ve kışlak geleneği devletleştikten sonra da devam etmiştir. Hayvanları için geniş meralar barındıran Domaniç yaylası, beyliğin hayvanlarının beslenmesi için oldukça önemliydi. Kıştan sonra eriyen karlar ve Domaniç'in verimli toprağı, bitki örtüsünü coştururdu. Burada salıverilen hayvanlar, doğanın cömertliğı karşısında bolca beslenmekteydi. Beyliğin hayvan çeşitliliğı azımsanacak seviyede değildi. Genelde geçimlerini sağlayacak hayvanlar başı çekerken, yük taşımacılığında ve tarım arazilerinin işlenmesinde işe yarayacak tarzda hayvanlar çoğunlukta idi. Bunlar arasında, keçi en çok beslenen hayvandı. Dayanıklılığı ve tüyleri onun tercih edilme sebepleri arasındaydı. Ayrıca koyun, koç, inek, öküz, at, eşek, deve ve az miktarda da manda bulunurdu. Bu hayvanlar için Domaniç hem beslenme hem de üreme yeri idi. Ayrıca Domaniç'te bütün bir kış toprağın gövdesinde tutunan başta buğday olmak diğere çeşit hububat ürünleri de ilkbaharın gelişiyile boy verirdi. Burası orman yönünden de zengindi. Başta meşe olmak üzere gürgen, karaçam ve kayın buranın en önemli orman ağaçlarıydı. Tarih kitapları, Osmanoğulları'nın Bey'i Ertuğrul Gazi'nin annesi Hayme Ana, torunu Osman Gazi'yi bekleliğinde, bir karaçam ağacına kurduğı beşikte salladığını yazar. Bu ağaç günümüzde 'Mızıke Çam' adı ile koruma altına alınmıştır. Ayrıca Hayme Ana beyliğin büyümesinden, devletleşmesine kadar büyük çabalar sarf eden önemli tarihi figürlerden birisidir. Devlet Ana olarak da anılan Hayme Ana için Domaniç'in Çarşamba köyünde türbe yaptırılmıştır. Bu türbe etrafında her yıl anma etkinlikleri yapılmaktadır.

Söğüt Osmanoğulları Beyliği için kışlaktır. Aynı zamanda burası, gelirin ve giderin

muhasebesinin tutulduğu, küslerin barıştırıldığı, hayvanların sayıldığı ve bir sonraki yıl için planların yapıldığı yerdir. Anadolu Selçuklu Devleti Sultanı Birinci Alaattin Keykubat'ın Bizans sınırına Ertuğrul Gazi'nin beyliği yerleştirmesinin en büyük sebebi Bizans ile olan savaşta Ertuğrul Bey'in akıncılarının gösterdiği fedakarlıklardı. Bugünkü Bilecik il sınırları içerisinde bulunan, Bozüyük ve Pazaryeri ilçeleri arasındaki Ermeni Derbend'inde karşı karşıya gelen Selçuklu ve Bizans askerli arasındaki savaşta Ertuğrul Bey'in akıncıları inanılmaz başarılar göstermiştir. Bunun üzerine Sultan Keykubat, Ertuğrul Gazi ve akıncılarına Söğüt ve Domaniç'i vermiştir. Bizans'ın bu olaydan sonra sınır komşusu Ertuğrul Gazi ve onun akıncıları olmuştur.

Birinci Dünya Savaşı ile gelişen olumsuz şartlar ve devamındaki işgaller Söğüt'ün kışlak olarak kullanılmamasına neden olmuştur. Ancak tarihi figür Hacı Bekir'inde mensubu olduğu Karakeçili aşiretine mensup Bakras Yörükleri Millî Mücadele Dönemi'nde bu geleneği yaşatmak için var güçleriyle çalışmışlardır. 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ve devamında devlet kurumlarının teşekküllerini tamamlamasıyla Bakras Yörükleri daha sık gelir gider olmuşlardır. 1980'li yıllara gelindiğinde bu ziyaretler artık bir devlet törenine dönüşmüş ve Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri ismi ile uluslararası boyut kazanarak günümüze kadar gelmiştir.

1. Domaniç'ten Söğüt'e 'Tarihi Göç'

"Bu yayla duman içinde Duman-ıç i yaylaları bizim yurdumuzdur"

Kütahya Valiliği tarafından hazırlanıp, İl Özel İdaresi tarafından 'Kuruluşun Anası – Hayme Ana' başlığıyla bastırılan broşürde, Domaniç adının Ertuğrul Gazi tarafından söylenen 'duman ıç i' ifadesinden geldiği belirtilmektedir. Kaynağa göre; Anadolu Selçuklu Sultanı Birinci Alâeddin Keykubat tarafından, o zamanki adıyla Hisarköy olan Domaniç'in Ertuğrul Gazi'nin beyliğine yaylak olarak verilmesi ve Ertuğrul Gazi'nin de burayı görünce; "Bu yayla duman içinde, Duman-ıç i yaylaları bizim yurdumuzdur" dediği rivayet edilmektedir. Aynı kaynakta, buradaki Duman-ıç i ifadesinin, zamanla Domaniç'e dönüştüğü de yazmaktadır (Kütahya Valiliği, 1). Domaniç isminin kökeni ile ilgili tam tespit yapılamadığı gibi, Makalenin konusu Ertuğrul Gazi olması esasıyla, yerleşim yerinin adının onun tarafından koyulmuş olma olasılığı, bazı tespitlerin yapılmasını kolaylaştıracağından, Domaniç isminin kökenine yönelik çalışmaya burada yer verilmiştir.

Söğüt ve Domaniç arasında devam eden yaylak ve kışlak göçlerinde izlenen güzergâh ile ilgili değişik bilgiler bulunmaktadır. Bunlardan ilki; 'Söğüt'ten Bursa'ya: Osmanlı'nın izinden' isimli çalışma ile Dergi Bursa'ya aittir¹. Dergide bulunan yazıda, göç esnasında yedi noktada konaklandığı yazmaktadır. Yurt denilen bu yerlerin ilk hareket noktasının Mızıkçam² olduğu, diğer yerlerin ise sırayla, Harami Dere, Devlez, Koca Konak, İnönü, Bozüyük ve Söğüt arasındaki düzlük ve Söğüt olduğu belirtilmektedir. Dergi, söz konusu göç yolları üzerinde dönemsel bir tarif yapmadığı gibi yurt olarak belirtilen konaklama yerlerini bir kaynağa da dayandırmamıştır. Bu anlamda bir başka bakış açısı ise tarih araştırmacısı Dr. Recep Aydoğdu'ya aittir. Kendi adıyla açtığı web sayfasında tarihsel araştırmalar ortaya koyan Aydoğdu³, göç yollarının beylik ve devlet dönemi diye ayırarak zamanla değiştiğini ifade etmektedir. O, Beyliğin Ertuğrul Bey zamanını Barış Dönemi olarak değerlendirmektedir. Bu dönemin bu şekilde anılmasının en büyük nedeni, henüz Beylik'e yaylak ve kışlak yeni verilmiştir. Çevresindeki Bizans unsurları ve diğer beylerle

¹ Dergi aynı zamanda online da yayınlanmaktadır. www.dergibursa.com.tr E. Tarihi 10.01.2022.

² Mızıkçam bir karaçam ağacıydı. Hayme Ana bu ağaca, torunu Osman'ın beşiğini kurardı. Bu ağaç bugün itibarı ile Domaniç'e bağlı Domur Köyü sınırlarındadır. 1988 yılında tamamen yıkılan ağaç koruma altına alınmıştır.

³ İlgili yazıya yazarın kendisine ait olan <http://www.recepaydogdu.com/> adresinden ulaşılabilir. E. Tarihi 10.01.2022.

çatışma ortamı henüz doğmamış olabileceği gibi, Ertuğrul Bey’inde olumlu ve geçimli tutumu bunda önemli faktör olarak değerlendirilebilir. Bu dönemde göç yolu olarak, henüz fetihler başlamadığı için, Bizans’a ait sınırlardan veya komşu sınırlardan geçmek oldukça muhtemeldir. Ancak Ertuğrul Bey’in göç yolunda, Bizans’ın ya da diğer çevre beylerin kötü tutumu ile karşılaştığına dair bir kaynağa rastlanmamıştır. Bu nedenle Aydoğdu’nun Ertuğrul Bey dönemini Barış Dönemi diye değerlendirmesine katılmak mümkündür. Burada izlenen yolu Aydoğdu; Domaniç, Camiliyayla, Bozüyük ve Söğüt olarak tarif etmektedir.

Ertuğrul Bey’in ölümünden sonra Beyliğin başına Osman Bey geçmiştir. Osman Bey, babası Ertuğrul Bey’in aksine daha hareketli ve Bizans’ın ve çevre beylerin rahatsız olduğu bir yönetim sergilemiştir. Bunun sonucu olarak da Ertuğrul Bey zamanındaki göç yollarının güvenli durumu sona ermiştir. Osman Bey, ilk iş olarak Karacahisar ile Kulacahisar arasındaki göç yolunu fethetmiştir. Bu fetih göç yaylak ve kışlak arasında beyliğe kolaylık sağlarken beyliğin devlete dönüşmesinde de önemli bir merhale olmuştur. Yazar Aydoğdu, bu fetihden sonra göç yolunun değiştiğini ve Domaniç’ten başlayan göçün, sırasıyla Domaniç Beli, Ermeni Beli ve Söğüt’te sona erdiğini belirtmektedir. Ayrıca Orman Genel Müdürlüğü, ‘Kütahya Domaniç Ekoturizm Alanı Projesi’ adı altında bir proje yürütmektedir. Bilecik sınırlarına kadar gelecek olan projedeki tarihi göç yolunun başlangıcı olarak; Domaniç’in Çarşamba köyünde bulunan Hayme Ana Türbesi belirlenmiştir. Türbeden hareketle başlayan yolculuk, Kütahya’nın Bilecik ile sınırı olan Çukurca Göleti’nde son bulacaktır. Ekoturizm açısından oldukça önemli olan bu girişim sayesinde, tarihi göç yolu tekrar canlanacaktır⁴.

2. Ertuğrul Gazi’nin Domaniç’ten Söğüt’e Geriye Dönüşü Şerefine Oluşturulan Toy:

Selçuklu sultanı I. Alaaddin Keykubat tarafından Söğüt ve Domaniç’in Ikta olarak Ertuğrul Gazi’ye verilmesinden sonra Ertuğrul Gazi, buraları kışlak ve yaylak olarak kullanmıştır. Ertuğrul Gazi aşireti ile birlikte Domaniç’e gider oradan da tekrar söğüt’e dönerdi. Bey’in sağ salim Söğüt’e dönmesinin şerefine büyük bir toy (düğün) kurulurdu. Bu şenlikte Domaniç yaylasında yapılan işleri görüşmek, kazanılan mal ve mülkün muhasebesi tutulur, küsler barıştırılır, gelecek yılın planlaması yapılırdı.

Bu dönem ile ilgili tespitte dayanan sağlıklı verilere ulaşmak oldukça zordur. Yapılan kaynak ve arşiv taramalarında da söz konusu dönem ile ilgili kapsamlı bilgilere ulaşılamamıştır. Ancak Ertuğrul Gazi’nin Söğüt ve Domaniç arasındaki yolculuğunu ve sonrasını anlatan bilgiler kuşaktan kuşağa ve kulaktan kulağa günümüze kadar, söylenceler olarak gelmiştir. Ancak bu söylenceler tam anlamıyla gerçeği yansıtmamaktadır. Bu sebepten döneme ve söz konusu göç ve göçten sonraki yapılan etkinliklere ait genel geçer tekil bir yaklaşımla dönemin fotoğrafını çekmek oldukça güçtür. Bu sebeple araştırmamızın ilk nüvelerini oluşturduğumuz 2004 yılındaki kaynak kişilerin görüşleri, dedelerinden duydukları, bize yol gösterici olmuştur. Bu çalışmada 2004 yılında 92 yaşında olan, Hicri 1320 (Miladi 1902) doğumlu Fadime Özen’in ve Hicri 1327 (Miladi 1907) doğumlu Arzu İnce’nin anlattıkları oldukça yol gösterici olmuştur. Onlar dedelerinden duyduklarını bize aktarmışlardır. Konuştuğumuz kişiler, dedelerinin de atalarından duydukları kadarıyla diye de eklemiştirler. Fadime Özen ve Arzu İnce Bilecik Pazaryeri Günyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, araştırmamıza da konu olan Hacı Bekir Bey’in yakın akrabalarıdır.⁵

Birinci kaynak kişimiz Fadime Özen’in dedelerinden duyduğu Ertuğrul Gazi’nin göçü ve sonrası yapılanlara ilişkin anlatımının, tarafımızdan metine dökülmüş hali aşağıdadır (Özen, 2004);

⁴ www.ogm.gov.tr

⁵ Kaynak kişilerimizden Arzu İnce 2015’te Fadime Özen ise 2016’ da vefat etmiştir.

“Göç her ne kadar Eylül ayında olsa da Ağustos ayının ortasından itibaren, aşiret obalarını toplamaya başlamış. Hayvanlar sayılır, süitten yapılan peynir, yağ gibi yiyecekler yolda zarar görmemesi için korunaklı hale getirilir, taşıma hayvanları tamar edilir, oba direkleri ve ağullar sökülmeğe başlanırmış. Hayvan sayma işlemi hem Domaniç’te hem de söğütte yapılmış. Çünkü yolda, her ne kadar korunaklı olursa da illa ki kayıplar yaşanırmış. Bu yüzden hayvanlar ve diğer malzemeler hem hareket noktasında hem de varılan yerde tekrar sayılırmış. Yolculuktan önce aşiretin Reisi, Ertuğrul Bey konuşma yapar, dualar okur ve sonra yola çıkılırmış. Uzun süren yolculuk sonunda Söğüt’e varılır ve buradaki aşiret mensupları tarafından karşılama yapılmış. Bu karşılamalar, Söğüt’te bırakılan aşiretin temsilcileri tarafından düzenlenirmiş. Karşılama, Ertuğrul Bey’in yanındakiler ile birlikte Söğüt’e girişi olan yerde olurmuş. Burada topluca dua edilir ve obaların bulunduğu yere hareket edilirmiş. Obaların bulunduğu yere gelindiğinde, Aşiretin Söğüt’te kalan mensuplarıncı taşıma hayvanları ve diğer hayvanlar ait oldukları yerlere dinlenmeleri için götürülür, göç yolculuğunda yorulanlar obalarına çekilerek dinlenirlermiş. Aynı günün akşamına büyük bir toy düzenlenirmiş. Her obaya yetecek kadar et, pilav ve değişik yemekler yapılmış. Burada oba mensupları gönüllerince yemeklerini yerler ve uzun süredir göremedikleri yakınları ile hâl hatır sorup özlem giderirlermiş. Bu sırada Ertuğrul Bey, yanındaki beylerin toplanmasını istermiş. Ertuğrul Gazi Başkanlığında toplanan oba beyleri, öncelikle beyliklerine karşı çevreden gelecek olan tehditler ve saldırılar üzerine konuşurlarmış”.

Diğer kaynak kişimiz Arzu İnce’de Fadime Özen’in anlattıkları ile benzer şeyler söyledi. Çünkü dilden dile kulaktan kulağa söylene gelen şeyler zamanla, aynı toplum içerisinde aynı söylentiye dönüşür. Bu nedenle onun söylediklerine daha çok Fadime Özen’in anlatımının bittiği yerde devam ettik. Arzu İnce’nin de anlatımı şu şekilde metne dönüştürülmüştür (İnce, 2007);

“Dıştan saldırılar Ertuğrul Gazi için çok önemliymiş. Bu yüzden ilk konu buymuş. Hayvanların büyümesi, çoğalması, gelirin artması, obaların büyüüp sınırların genişlemesi bu toyda konuşulan konulara bağlymış. Toyda, toplantıda küsler barışırmiş. Toplantı bitince güreş tutulurmuş, cirit oynanırmiş. Buğur pilavı pişirilip afiyetle yenirmiş. Halen aynı gelenekler devam ediyor. Hatta Ertuğrul Gazi ölünce kabrinin başında Kur’an okunur arkasından bulgur pilavı dağıtılırmış. Sonrada pilav yemek şifa demişler. Bugünlerde şifalı pilav denmesi ta o günlerden gelmeymiş”.

Bazı kaynaklarda Ertuğrul Gazi’nin ölümü 1280 olarak gösterilmektedir. Ancak bu konuda henüz tam bir fikir birliğine varılabilmiş değildir. Ölüm tarihi konusunda birçok farklı tarih olmasına rağmen Ertuğrul Gazi’nin cenazesinin gömüldüğü yer noktasında herkes hemfikirdir. Ertuğrul Bey Söğüt’e gömülmüş ve burası günümüze kadar ulaşabilmiştir. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi’nde 1279 tarihinin, Ertuğrul Gazi’nin çok yaşlanması, dolayısıyla Oğlu Osman Bey’e beyliği teslim etmesinin tarihi olarak ve ayrıca aynı kaynakta Ertuğrul Bey’in ölüm tarihinin 1288 veya 1289 olabileceği yazmaktadır (Başar, 1995; 315). Ertuğrul Bey’in vefat tarihi hakkında başka kaynaklarda da başka türlü tarihler vardır. Ancak araştırmanın konusu itibarı ile asıl amaç vefatından sonra yazlak-kışlak ve toy geleneğinin devam edip etmediği yönündeki elde edilebilecek tespitlerdir.

Bu konuda da değişik görüşler mevcuttur. Osmanlı Devleti’nin kuruluş yılları ile ilgili inceleme ve tespitler yapan Ahmet Akgündüz gibi yazarlar, Osman Gazi’nin beyliğin başına geçmesi ile sınırların genişlemeye başladığını ve genişlenmenin de beraberinde yeni yaylaklar ve kışlaklar getirdiğini belirtmektedirler (Akgündüz, 1999: 39). Beyliğin ilk yerleşim yerlerinden olan Söğüt’te mukim olan obaların yeni fetih edilen yerlere yerleştirildiği de bilinmektedir. Zira birçok kaynakta Osman Gazi, silah arkadaşlarını değişik yerlere yerleşim yerleri kurmak üzere görevlendirdiğini yazmaktadır. Hal böyle olunca Söğüt, ilk yıllarda ana merkez konumunu

koruduğu apaçık ortadadır. Ertuğrul Gazi'nin sağlığında bir Ahi Őeyhi olan, Edebalı ile de irtibattadır. Bunu bazı kaynakları incelediğimizde ve menkıbevi özellik gösteren nasihatlerden anlıyoruz. Toplanan kurultaylarda ve diğer günlük faaliyetlerde bu Őeyhin muhakkak ki etkisi olacaktır. Çünkü Ertuğrul Gazi, gaza ve cihat ruhunu iyi bilen beylerdendir (Sarı, 2016; 38).

Osman Bey'in genişleme siyaseti, çevrede bulunan diğer Türkmen Beyleri arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklar sınırların genişlemesini sağlamıştır. Bu genişleme devletleşmeye kadar gitmiştir. XIII. Yüzyılın ortasından itibaren Anadolu'daki otoritesini yitirmeye başlayan Anadolu Selçuklu Devleti, yüzyılın sonunda yıkılmış denecek kadar kötü vaziyetteydi. Bu durumu da iyi değerlendiren Osman Gazi, beyliğinin devlet olmasında bu durumu da iyi değerlendirmiştir. Sırasıyla çevre Türkmen beylerini kendine bağlamış, Yenişehir, Yarısar, Bilecik, Mudurnu, Karacahisar, İnegöl'ü fetih etmiştir. Bizans tekfurları ile ciddi anlamda mücadeleye girişen Osman Gazi, onlardan önemli yerler almıştır. Bu süreçte izlenen fetih politikaları kışlak ve yazlak geleneğini ya unutturmuş ya da bu geleneğin yapılması için vakit kalmamasına neden olmuştur (Akgündüz, 1999: 40).

3. Karakeçili Aşiret Reisi Hacı Bekir Bey'in Ziyareti:

Hacı Bekir Bey, Hicri 1264(1848) yılında Eskişehir'in Kuyucak köyüne sekiz kilometre uzaklığındaki "Konnamış" mevkiinde doğmuştur. Babası tarafından iyi bir yönetici olarak yetiştirilen Bekir Bey çevresindeki Karakeçili Aşiretlerinin teşkilatlanmasında büyük yararlar sağlamıştır (Bayar, 2004: 67).

Bursa Valisi Ahmet Vefik Paşa, Hacı Bekir'e çevresindeki Yörük aşiretlerinin denetlenmesi ve yönetilmesi görevini vermiştir. Bu görevden sonra da kendisi, Karakeçili Aşiret Reisi Hacı Bekir olarak anılmaya başlanmıştır. Bu görevle Hacı Bekir Bey, çevresinde kendisine tabi ve iskân olan Karakeçili köylerinin hane ve nüfus sayılarını tespit etmek amacıyla bir sayım yapmıştır. Bu sayımda İç-Batı Anadolu'da XIX. yüzyılın sonlarında 100'den fazla köy, 2856 hane ve 14521 nüfus tespit etmiştir. Ancak Hacı Bekir Bey bu tespitlerinde Manisa, Balıkesir'deki gibi Yörükler sayım dışı bıraktığı gibi Ayrıca Eskişehir, Kütahya, Aydın, Afyon, Uşak, Bursa, Adapazarı, Kocaeli gibi illerdeki Karakeçili Yörükleri de kısmen sayılmıştır. Ayrıca konargöçer haldeki karakeçililerden hiç söz edilmemiştir. Eksik de olsa yapılan bu çalışma, günümüzdeki birçok çalışmaya yön verecek niteliktedir.

Hacı Bekir Bey'in yararlı çalışmalarından biri de Yörük aşiretleri tarafından "dedemiş" olarak ifade edilen Ertuğrul Gazi'nin kabrine yönelik olmuştur. Uzun yıllar ihmal edilen Ertuğrul Gazi Hacı Bekir Bey'in aşireti ile yaptığı ziyaret ile tekrar hatırlanmıştır. Hacı Bekir Bey aşireti ile birlikte Ertuğrul Gazi'nin kabrini ziyaret ederek bol bol dua etmiştir. Yapmış olduğu ziyareti Dönemin Padişahı İkinci Abdülhamit'e iletilmek üzere telgraf ile seraskere bildirmiştir (BOA, 1901: 54/222). Hacı Bekir'in 'Makam-ı Ali-i Seraskeriye cenabı hak sevgili padişahımız Efendimiz hazretlerine' ve Rumi 8 Teşrinievvel 1317 (Miladi – 21 Ekim 1901) tarihli telgrafı Osmanlı arşiv belgelerine şu şekilde yansımıştır,

"Makam-ı Ali-i seraskeriye cenabı hak sevgili padişahımız efendimiz hazretlerine Ceddi-pak-i hazreti şekin şahi Ertuğrul Gazi hazretlerinin türbe-i münevvere-i bu sene dahi bermutat-ı ziyaret resm-i icra ve bu vesile ile dua-i bilhayr-ı hazreti hilafet penabi tekrar aled tekrar yad ve teskar edilmiştir. Eskişehir ve Söğüt kazaları memurini mülkiye ve askeriyesiyle ve eşraf ve abalisi taraflarından hakekı kemteranenimizde edilen hürmet ve riayetin teşekküratını ifada aczimiz derkar buyrulduğundan heman secde-i şükranı kapılarak halife-i azamımız efendimiz hazretlerini dünyalar durdukca şan ve şevketinde taht-ı ali bahtı Osmanilerinde daim buyursun. Duası ref-i bariyah-ı cenab-

ı perverdigarı ederek bin-i avded de tekrar muhteremi tavaf ile bugün avdet olunduğu maruzdur.”

Karakeçili Aşireti Reisi Hacı Bekir'in Ertuğrul Gazi türbesi ziyaretini içeren telgrafa serasker, iki gün sonra cevap vermiştir. Bu telgraf da Osmanlı arşiv belgelerine aşağıdaki şekilde yansımıştır;

Ceddi pak hazreti zıllullahi Ertuğrul Gazi Hazretlerinin merkad-i tabenablarının bu sene dahi ziyaretle bediyye-i mefruzul edayı hazreti hilafet penahi beravarde-i lisan-ı ubudiyet ve sadakat-ı edildiğine ve ifadat-ı saireye dair Karakeçili aşireti reisi Hacı Bekir Bey tarafından vürud eden talgrafname meşmulü niğabı meali penabı ali buyrulmak üzere aynen ve lefen arz-ı takdim kılınmış olmağla ol bab da emir ve irade efendim hazretlerindedir.

Uzun zamandır unutulmuş Ertuğrul Gazi, Karakeçili Aşireti Reisi Hacı Bekir Bey sayesinde tekrar hatırlanmıştır. Bu hatırlayışta İkinci Abdülhamit'in 'öz hemşerilerim' diye tanıttığı Ertuğrul Süvari Alayı'nın büyük bir katkısı olduğu da muhakkaktır. Padişah XIX. Yüzyılın sonunda değişen dünya şartları ve istihbarat yapılanmalarında, güven duyduğu bir orduya ihtiyaç hissetmiştir. Bu ihtiyacın sonucu olarak da Söğüt ve civarından seçtiği iki yüz kişilik bir alay kurmuştur. İkinci Abdülhamit'in bu hamlesi çevredeki Karakeçili aşiretlerini oldukça memnun etmiş ve padişahın bu öze dönüşü onlarda Ertuğrul Gazi'nin tekrar hatırlanmasına sebebiyet vermiştir.

Karakeçili Aşiret Reisi Hacı Bekir Bey'in çevredeki Karakeçili aşiretinde tarihsel şuurun tekrar canlanması konusundaki cabaları ve diğer yararlı işleri gözden kaçırmamıştır. Kendisi ve yanındakiler altın ve gümüş madalya ile taltif edilmişlerdir (BOA, 1901: 56/113. Bu taltif Osmanlı arşiv belgelerine aşağıdaki şekilde yansımıştır;

“Karakeçili Aşireti Reisi Hacı Bekir Bey ile Hacı Osman Beyzade Hacı Mehmet ve Turmuş Beyzade Ahmet ve Hikmet Beyzade Hikmet ve Turgut Zade Hacı Mustafa ve Mehmet Rıza ve Aşiret Serçavuşu Mehmet Beylere altın ve gümüş imtiyaz madalyası ihсан buyrulduğundan muamele-i lazımenin ifası şeref sadır olan irade-i seniyye-i cenabı hilafet penabi-i iktiza-i celilinden olmakla ol babda emr-i ferman hazreti veliyyül emrindir.

Mabeyni Hümayun-u cenab-ı mülikane baş kitabet-i celilesine

Cenabı Rabbi Mennan veliyyi nimet bi imtinan şebriyar-i hamilül-ü ihсан efendimiz hazretlerinin ömrü şevketi şabanelerini müzded buyursun.

Karakeçili aşireti reisi Hacı Bekir Bey kullarıyla ümera-ı aşiretten altı zatı ihсан ve yaveran hazreti şebriyareden Raşit Bey bendeleriyle, irsal buyrulan altın ve gümüş imtiyaz madalyaları bugün daire-i hükümette memurini mülkiye-i askeriyeye ulema hazır olduğu halde ümera-i mumaileyhim bendelerinin seniyye-i sadakatlerine talik olunarak, iş bu lutfu celil-i hilafet penabi nimet-i azami vesilesiyle dahi davatı hayriyye-i hazreti hilafet penabi yad ve tekrar ve ref-i kabulgab-ı cenabı perverdigar kılındığı maruzdur.”

15 Teşrinievvel 1317

Eskişehir Kaymakamı

Selabaddin

4. Günyurdu (Bakraz/s) Karakeçililerinin Ziyaretleri;

Hacı Bekir Bey'den sonra, aşiret bazında oba kurarak yapılan ziyaretler, uzun yıllar Günyurdu (Bakraz⁶) Karakeçilileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Eskişehir'de yaşayan Hacı Bekir

⁶ Bazı kaynaklarda köyün adı *Bakraz* olarak geçmektedir. Ancak köylülerle yaptığımız görüşmelerde *Bakraz* olarak söylendiğini öğrendik. Köyün adı daha sonra *Günyurdu* olarak değiştirilmiştir.

Bey'in vefatından sonra yakın akrabaları bu köye yerleşmişlerdir.

Çevre yörük köylerinin çoğunda Hacı Bekirler diye bir sülale vardır. Yapılan araştırmalarda, Günyurdu, Küçük Elmalı, Aksu, Muratdere, Oğlakçı, Aşağı Armutlu köylerinde 'Hacı Bekirler' ismiyle sülaleler mevcut olduğu görülmüştür. Bu sülalelerin, aşiret reisi Hacı Bekir Bey'in devamı olduğu inancı yaygındır. Görüşülen bazı sülale mensupları, sülalesinin menşeyini Hacı Bekir Bey'e dayandırırken, bazıları da Hacı Bekir Bey'i tanımadıklarını belirtmişlerdir (Burgaz, 2010). Bu durum Aşiret reisi Hacı Bekir bey üzerine kapsamlı araştırmaların yapılamamış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Oysa ki Hacı Bekir Bey, bir önceki başlıkta da belirtildiği gibi, nüfusun sayılması, aşiretlerin yönetilmesi, denetlenmesi gibi önemli sayılabilecek görevleri yürütmüş önemli şahsiyetlerden biridir.

Resim 6: Hacı Bekir Bey'in Günyurdu (Bakraz) köyündeki birinci ve ikinci kuşak akrabaları (Ateş, 2009; 4).

Yukarıdaki fotoğrafta Karakeçili aşiret reisi Hacı Bekir Bey'in Bakraz köyündeki birinci ve ikinci kuşak akrabaları görülmektedir. Bu köydeki Hacı Bekir aşiretinin temsilcileri bu ailedir. Aile, 'Aksu' soy ismini almışlardır. Aşiret mensubu kişilerin isimleri soldan sağa şu şekildedir; Emin Aksu, Bekir Aksu (öndeki çocuk), Halil İbrahim Aksu, Emine Aksu (Daha sonra Değirmen soyismini almıştır), Gülsüm Aksu (Halil İbrahim Aksu ile evlidir), Fadime Aksu (Aşiret içerisinde 'goca ebe' diye anılmaktaydı), Ümmü Gülsüm Aksu (Burgaz, 2010).

Hacı Bekir Bey ile ilgili yapılacak sosyal, kültürel ve iskana yönelik çalışmalar, gerek XIX. Yüzyıl Anadolu coğrafyasının sosyo ekonomik ve kitlesel dönüşüm tarihine gerekse yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin erken dönemine ışık tutacaktır. Hacı Bekir Bey'e ilişkin Osmanlı Arşivinde yapılan araştırmalarda dört adet belgeye rastlanılmıştır. Bunlardan iki tanesi, makalenin konusu ile yakından ilişkilidir. Bunlar, Hacı Bekir Bey'in dedesi Ertuğrul Gazi'yi anmak için yaptığı etkinliği anlatan telgrafı ve seraskerin kendisine dönüş telgrafı ve Hacı Bekir Bey'in taltif edilmesini içeren arşiv belgeleridir. Bekir Bey ile ilgili son belge ise Ziraat Bankası ile ilgili olup aşar borçlarını içeren bir belgedir. Meskûn halde bulunan diğer Karakeçili ailelerle kısa zamanda kaynaşan Hacı Bekir Bey'in yakınları atalarının başlattığı ziyaret geleneğini bu köyde de

devam ettirmişlerdir. Hacı Bekir Bey ile tekrardan hatırlanan Ertuğrul Gazi türbesi ve belli bir zamana kadar sadece Günyurdu köyü yörükleri tarafından yapılagelmesi nedeniyle, bu köydeki Hacı Bekirler sülalesinin aşiret reisi Hacı Bekir'in devamı ya da çok yakınları oldukları muhtemeldir. Çünkü türbe ziyareti, Cumhuriyetin kurulmasından sonra da uzun yıllar sadece eski adıyla Bakras (Günyurdu) Yörükleri tarafından icra edilmiştir (Kaymak, 2001; 6).

Resim 6: Günyurdu (Bakras) Karakeçililerinin Kurdukları Eski Obalardan Biri (Ateş, 2000, 5)

Yukarıdaki fotoğraf 1975 tarihine aittir. Bu tarihte Söğütte tek oba bulunuyordu. O da Bakras Yörüklerince kurulan obadır. Fotoğrafi bize aktaran Celali Ateş, bu ihtiyarları tanıdığını ve babalarından ve dedelerinden gördükleri şekliyle obalarını kurduklarını kendisine anlattıklarını belirtmiştir. Bu ihtiyarlar sülalelerinin beyleridirler. Bu sülaleler soldan sağa Emin Çavuşlar, Gamsızlar, Goca Aliler, Uzunlar şeklindedir. Edinilen bilgi ışığında, her ne kadar fotoğraf günümüze çok yakın olsa da Türkiye'nin gerek cumhuriyet öncesi gerekse erken cumhuriyet dönemine ilişkin önemli ipuçları vermektedir. Sülale beylerinin, fotoğraftan anladığımız kadarıyla, ortalama yaşlarının 70 yaşın üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Bu durumda onların doğum tarihleri Miladi 1900'lü yılların başlarına denk gelmektedir. Yani onların babaları ve dedeleri Osmanlı Devleti'nin XVIII. Yüzyılın sonlarına ve XIX. Yüzyılın başlarına tanıklık etmiş kişilerdir. Bu sebepten bu kişilerin söylemleri oldukça önemlidir. Onların *'babalarımızdan ve dedelerimizden gördüğümüz kadarıyla...'* demeçleri bu sebepten önem arz etmektedir (Ateş, 2000).

Köyün ihtiyarları ile yaptığımız görüşmelerde Hacı Bekir Bey'in yakınlarının köye gelmesinden önce de Ertuğrul Gazi'yi ziyarete gidildiğini öğrendik. Ancak bu ziyaretler birbirinden bağımsız olarak Karakeçili ailelerce Eylül ayı içerisinde yapılan ziyaretlerdi. Bekir Bey'in yakınlarının köye göçmesinden sonra ise bu ziyaretler, köylünün topluca hareket etmesini sağlamıştır. Toplu halde yapılmaya başlanılan bu ziyaretlerde Ertuğrul Gazi'nin kabrinin yakınlarına oba da kurulmaya başlanılmıştır. Bu sayede de günü birlik yapılan ziyaretler haftalığa uzamıştır. Toplu yapılmaya başlanılan ziyaretler eskilere nazaran daha da renkli geçmesini ve ziyaretlerin bir sistematığe kavuşup uzaklardaki Karakeçililerinde yapılan bu etkinliklerden haberdar olmasını sağlamıştır (İnce, 2007).

Oba, yakın çevredeki Küçük Elmalı (Yörük Elmalı), Aksu Tekke gibi Karakeçili köyleri ve çevreden misafirler tarafından ziyaret edilmiştir. Daha sonraları yakın çevredeki diğer Karakeçili köyleri de Türbe etrafında oba kurmaya başlamışlardır. Bakras Karakeçilileri gelen misafirlerine Ertuğrul Gazi'nin yıllar öncesinde pişirdiği şekline ve malzemesine sadık kalarak hazırladıkları *Etlî Bulgur Pilavını* ikram etmişlerdir. Bunun yanında Karakeçili adetlerinde olmazsa olmaz diye tabir edilen *gözleme* ve *yayık* ayranın da ikramı yapılır ve gelenlere yörük adetlerinden gelin alma, gelin yası, halk oyunları vb. etkinlikler düzenlenerek kültürün tanıtımı yapılmıştır (Özen, 2004).

Gözleme ve Etlı Bulgur Pilavı obanın değişilmez menüsüdür. Gözleme ve pilav için köylülerden yardım toplanırdı. Her hane, bu şenlikler için bulgurunu ve ununu çok önceden hazırlardı.

Resim 7: Günyurdu (Bakras) Karakeçililerine Mensup Yörüklerin Gözleme yapımı (Ateş, 2000:3).

Uzun yıllar kendi imkânları ile dedeleri Ertuğrul Gazi'nin kabrini ziyaret edip, karakeçili adetlerini yâd eden Bakras Karakeçililerine, zamanla Küçük Elmalı, Aksu Tekke gibi Yörük köylerinden de katılımlar oldu. Her geçen yıl kurulan obalara gelen ziyaretçi sayısı arttı. Bu da ister istemez yerel yönetimleri harekete geçirdi. Bunun sonucunda da yerel yönetimler ziyaret ve şenliklerin hem organizasyonunu hem de ziyaretçilerin geliş gidişlerini üstlendiler.

Bizzat bu şenliklere katılan Gülsüm Özbek ile 2010 yılında yaptığımız görüşmede, ilk dönemlerden günümüze kadar gelen adetler üzerine bazı tespitler yaptı. Bu tespitler Şu şekildedir (Özbek, 2010);

“Şenliklerden bir ay önce Söğüt'ün mülki amiri ve şenlik beyeti köye gelir, program köylünün görüşünü alınarak oluşturulurdu. Köylüler daha önceleri kendi imkânları ile kimi zaman at sırtında kimi zaman yaya olarak Söğüt'e ulaşırlardı. Bizim analarımız çok atla gitmişler. Şenliğin yerel kaymakamlıkça desteklenmeye başlamasıyla Yörükler köylerinden, Söğüt'ten gönderilen vasıtalar sayesinde Söğüt'e ulaşmaya başladılar. Şenlik üç gün sürerdi. Bakraz köyüne, Kaymakamlık Cuma gününden bir kamyon gönderirdi. Bu kamyona, kurulacak obanın, orada pişecek gözlemenin tüm malzemeleri yüklenir, köyün gençlerinden ve ihtiyarlarından oluşan bir ekip Söğüt'e getirilirdi. Bu ekip Cuma gecesinden obalarını kurarlar, gözleme için hazırlıklar yaparlardı. Cumartesi günü ise Kaymakamlık köye büyük bir otobüs gönderir, yöresel kıyafetli Yörükleri Söğüt'e getirirdi”.

BENĞİ DÜNYA YÖRÜK-TÜRKMEN ARAŞTIRMALARI DERĞİSİ

Bengi World Journal Of Yoruk-Turkmen Studies

Yıl: 5, Sayı: 2
(Eylül 2022)

Resim 8: Bakras Karakeçililerinin Halk Oyunları Ekibi-Söğüt Şenlik Sahası (Ateş, 2001:8)

“Söğüt’e gelen Karakeçililer, cumartesi gecesı düzenlenen gece etkinliklerinde yakın ve uzak çevreden gelen tüm misafirlere karakeçili adetleri ile ilgili bir program sunarlardı. Bu adetler temsili olarak gerçekleştirdikleri kına gecesı, gelin yası, folklor gösterileri vb. etkinliklerden oluşurdu. Pazar sabahı ise hükümet konağı önünde şenliğe gelen tüm Yörükler toplanır, açılış konuşmaları yapıp Karakeçililer halk oyunlarını gösterilerini yaparlardı”.

Resim 9: Bakras Karakeçililerinin Tören Alanından Ertuğrul Gazi Türbesine Yürüyüşleri (Ateş, 2001:9).

“Tören bitiminde de topluca Ertuğrul Gazi’nin türbesine gidilir burada mevlit-i Şerif ve toplu dua yapılırdı. Sabahın erken saatlerinde Karakeçili analar obada sacanın altına yakarlar, misafirlere gözleme ve yayık ayranı ikram etmeye başlarlardı. Toplu duadan sonra şenlik sabahında cirit müsabakaları, folklor gösterileri ve arkasından da ikrama geçilirdi. İkrâm Ertuğrul Gazi’den, günümüze kadar gelen geleneksel hale dönüşmüş etli bulgur pilavıdır. Yanında üzüm de ikram edilirdi. Kazanlarda piştikten sonra teknelere koyulan pilav, tüm misafirlere ikram edilir şifa niyetine yenirdi”.

Resim 10: Bakras Karakeçililerinin Türbe Önündeki Toplu Duaları(Ateş, 2001:6)

5. Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri Vakfı'nın Şenlikleri Üstlenmesi;

1984 yılından itibaren kurulan "*Ertuğrulgazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri Vakfı*" bu geleneği sürdürme görevini üstlenmiştir. Bu tarihten itibaren yapılan tüm şenlikler daha organize olmuş, yurtdışından ve yurt içinden büyük katılımlar gerçekleşmiştir. Özellikle Türki Cumhuriyetlerden Söğüt'e çadır kurup kendi kültürlerini tanıtmak için ekipler gelmişlerdir. Ayrıca Vakfın organize ettiği şenlik programında bu misafirlerin kendi folklorlarının örneklerini sunmaları sağlanmıştır. Bu da uzak diyarlardaki kardeşlerimizin bu coğrafyalarda yaşayanlar tarafından yakından tanınmasını sağlamıştır.

Vakıf şenliklerin gelişip büyümesi için büyük bir çaba harcamıştır. Tüm Karakeçili Aşiret mensuplarının bu alanda temsil edilmesine özen göstermiş, Urfa'dan Bursa'ya kadar Anadolu'daki Karakeçilileri şenliklere davet etmiştir. Karakeçililer de bu davete karşılık olarak atalarından öğrenip, buldukları coğrafyanın renkleriyle donattıkları folklorik özelliklerini bu alanda sergileme fırsatı bulmuşlardır.

Vakıf, şenliklerin sivil toplum kuruluşları tarafından benimsenmesine de ayrıca önem vermiştir. Son zamanlarda Türkiye'nin birçok değişik bölgesinden gelen Sivil Toplum Kuruluşu çadırlar kurup şenliğe renk katmaktadırlar.

Sonuç

Ertuğrul Gazi söğüt ve Domaniç arasındaki yazlak ve kışlak göçü, zaman zaman efsanevi anlatımlara dayanarak günümüze kadar gelmiştir. XII ve XIII. yüzyıl kaynaklarında nadir olarak bahsedilen göç ve hikayesi, daha çok dilden dile, kulaktan kulağa şekliyle günümüze ulaşmıştır.

Yazlak ve kışlak arasındaki göç muhakkaktır. Göçün hangi yollar kullanılarak yapıldığına dair muğlak ifadeler olmasına rağmen, aşağı yukarı yollar tahmin edilebilmektedir. Bununla ilgili özellikle Orman Genel Müdürlüğü'nce 'Kütahya Domaniç Ekoturizm Alanı Projesi' yürütülmektedir. Bu proje kapsamında Söğüt ve Domaniç arasındaki göç yolu günümüze kavuşturulacaktır.

II. Abdülhamit'e kadar, Domaniç'ten Söğüt'e yapılan göç ve sonrasında Söğüt'te düzenlenen etkinlikler ile ilgili somut bilgilere ulaşmak oldukça güçtür. Bunlara sadece canlı

BENĞİ DÜNYA YÖRÜK-TÜRKMEN ARAŞTIRMALARI DERĞİSİ

Bengi World Journal Of Yoruk-Turkmen Studies

Yıl: 5, Sayı: 2
(Eylül 2022)

kaynaklardan ve bu kaynakların büyük dedelerinden duydukları kadar vakıf olabiliyoruz. Bu anlamda Bilecik Pazaryeri Köyü'ndeki 2001'te başlayan görüşmeler ile elde edilen bilgiler kullanılmıştır. Kaynak kişilerin anlatımları ışığında II. Abdülhamit'e kadar olan döneme ışık tutulmaya çalışılmıştır. Ancak bu anlatıların da geçerliliği, tartışmaya açık bir konudur. Bu çalışmada yapılmak istenen, II. Abdülhamit döneminde şenliklerin başlamasına kadar olan döneme ait bizzat bölgede bulunup kendilerini Ertuğrul Gazi'nin torunu olarak sayan insanlardan duyduklarımızı kayıt altına almaktır.

Bu insanların söylemleri ile Karakeçili aşiret Reisi Hacı Bekir Bey'in ziyareti arasında bağlantı vardır. Çünkü bu insanlar Hacı Bekir Bey'in yakın akrabalarındadır. Bilecik ili Pazaryeri İlçesi Günyurdu Köyü'ne mensup bu kişiler, Hacı Bekir Bey'in sülalesindedir. Yapılan çalışmalar, erken cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrasında uzun yıllar bu köy mensuplarının Söğüt'te Ertuğrul Gazi türbesinin hemen yanında oba kurup, dedemiz dedikleri Ertuğrul Gazi için dua ettikleri ile ilgili tespitler ortaya çıkarmıştır. Bu köy mensuplarının dışında, oba kurup konaklayan başkaca bir yörük topluluğu uzun yıllar görülmemiştir. Bu bağlamda bu köy mensuplarının, göçü ve şenlikleri benimsemeleri ve devam ettirmelerini göz önünde bulundurursak, geçmiş dönemlere ait ipuçlarını, bu köylülerin atalarında bulmak mümkündür. Bu da ancak yaşayan yaş ilerlemiş insanları dinleyerek, dedelerinden duyduklarını aktarmaları istenerek mümkün olacaktır. Öyle de yapılmıştır. 2004 yılında başlayan araştırmamız, 2010 yılına kadar devam etmiştir. Köyün en yaşlı insanlarına göç ve sonrası ile ilgili bildikleri sorulmuştur.

Günyurdu/Bakras yörükleri tarafından kurulan obaya, zamanla diğer yörük topluluklarının da katılımıyla yeni obalar eklenmiştir.

Ulusal boyutta devlet politikasına dönüşen Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri günümüzde de halen devam etmektedir.

KAYNAKÇA

- Akgündüz, A.(1999). Bilinmeyen Osmanlı. İstanbul: Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Bayar, M. (2004). *Karakeçili Yörük Aşireti'nin Eskişehir'e İskanı*. İstanbul: Lider Ajans Matbaacılık.
- Bulduk, Ü. (1997). "İdari ve Sosyal Açısından Karakeçili Aşiretleri ve Yerleşmeleri", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*. 19-30, 37-52.
- Çay, A. (1988). Ertuğrul Gazi, Karakeçililer ve Söğüt Yörük Bayramı. III. Osmanlı Sempozyumu. Söğüt.
- Çay, A. (1993). *Her Yönüyle Kürt Dosyası*. Ankara: Turan Yayıncılık.
- Demirtaş, F. (1949). "Osmanlı Devrinde Anadolu'da Oğuz Boyları", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, Ankara, 7-2, 321-365.
- Ertem, A. (1957). *Namık Kemal'in Şiirleri*. İstanbul: Yeni Matbaa.
- Eröz, M. (1969). *Sakarya'nın Hizmetinde Yeni Bir İctimai İlim ve Sosyal Antropoloji*, İstanbul: Üniversitesi Yayınları.
- Gürbüz, M. (1997). *Kürtleşen Türkler*. İstanbul: Selenge Yayınları.
- Gülensoy, T.(1994). "Karakeçili", *Ortadoğu Gazetesi*, 22 Aralık, 2.
- Kardoğan. A. (2006-b). "Köktürk Yazıtları'ndaki Türük Oğuz Begleri Bodun Eşidiñ ve Oğuzı Yeme Tarkınç Ol Temiş Cümlelerinde Geçen Oğuz Kelimesi Üzerine". *Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilig Dergisi*, 13-20.
- Kottak, C.P. (1991). *Cultural Anthropolgy*. New York: Fifth Edition.
- Sevgi, A.(1999). "Osmanlı'da Devlet Adamı". Kuruluşunun 700. Yıl Dönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Uluslararası Kongre, 7-9 Nisan, Selçuk Üniversitesi, Konya.

BENĞİ
DÜNYA YÖRÜK-TÜRKMEN ARAŞTIRMALARI DERĞİSİ

Bengi World Journal Of Yoruk-Turkmen Studies

Yıl: 5, Sayı: 2
(Eylül 2022)

- Sümer, F. (1989). Kayı Boyu ve Karakeçililer. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
Talas, M. (2005). “Tarihi Süreçte Türk Beslenme Kültürü ve Mehmet Eröz’e Göre Türk Yemekleri”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 18, 273-283.
Yayla, Yasemin. (2001). *Kanuni Sultan Süleyman Devri Osmanlı Devleti’nde Bürokratik Yapı (1520-1566)*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Halaçoğlu, Y.(2006). *XVIII Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
Halaçoğlu, Y.(1999). “Anadolu İskanında Urfa ve Çevresi”. Şanlıurfa: *Türk Kültüründe Karakeçililer Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri*, 1999.
Kütahya Valiliği. Kuruluşun Anası Hayme Ana-Devlet Ana. Kütahya, Kütahya Valiliği Yayınları.

_____ **B.O.A.**, Y..MTV., 222/54, H-10.07.1319

_____ **B.O.A.**, Y. PRK. UM, 56/113, H- 15.07. 1319.

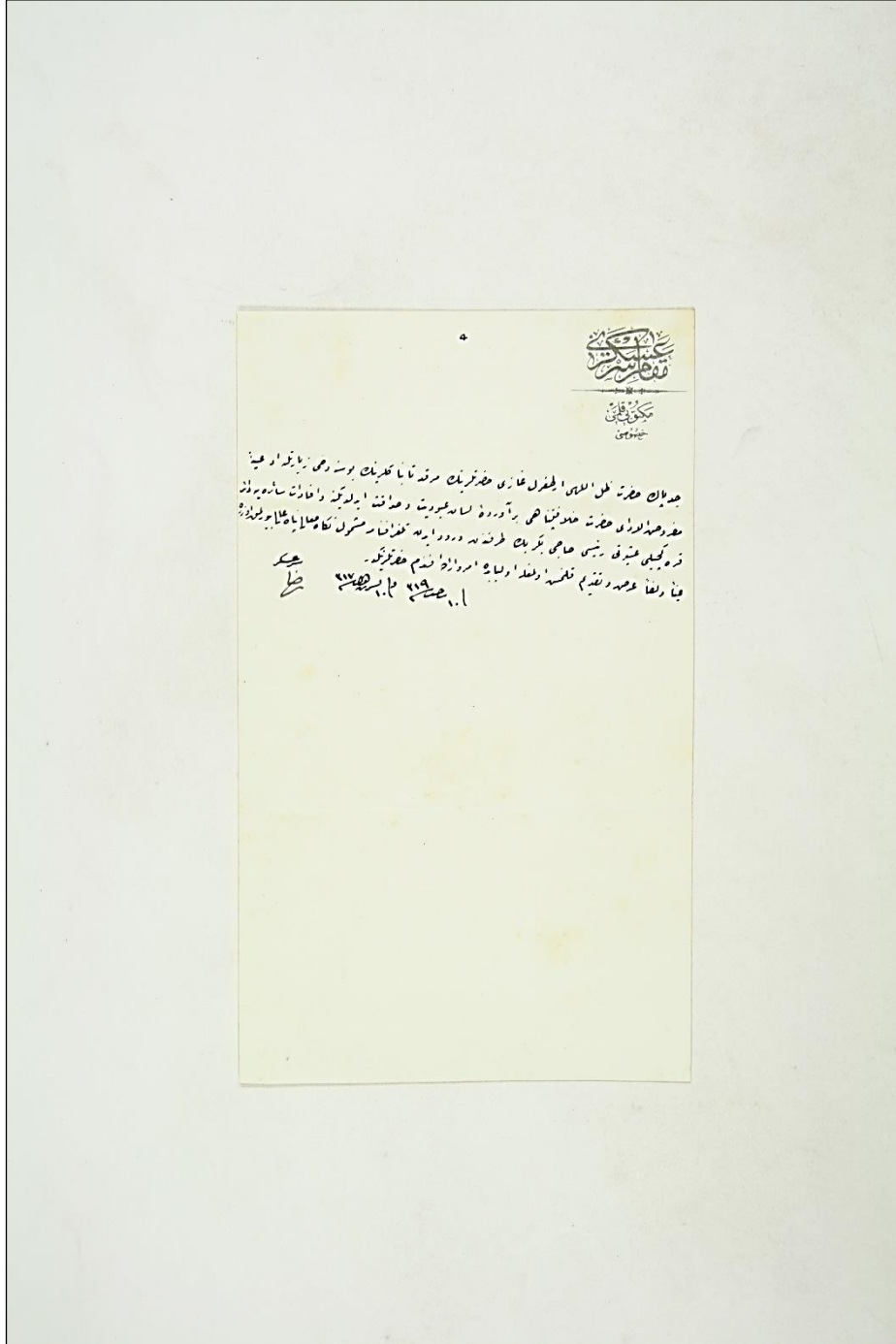
Röportajlar

- Mustafa Kaymak, Görüşme Tarihi(2001).
Fuat Selbes, Görüşme Tarihi (2010).
Mehmet Selbes, Görüşme Tarihi, (2010).
Arzu İnce, (D.T. Hicri 1327) Görüşme Tarihi: 08.07.2007.
Fadime Özen, (D.T. Hicri 1320) Görüşme Tarihi: 02.05.2004.
Celalettin Ateş Görüşme Tarihi(2009).
Alper Berber, Görüşme Tarihi(2010).
Adem Burgaz, Görüşme Tarihi (2010)
Özlem Ak, Görüşme Tarihi(2010)
Gülsüm Özbek, Görüşme Tarihi(2010)

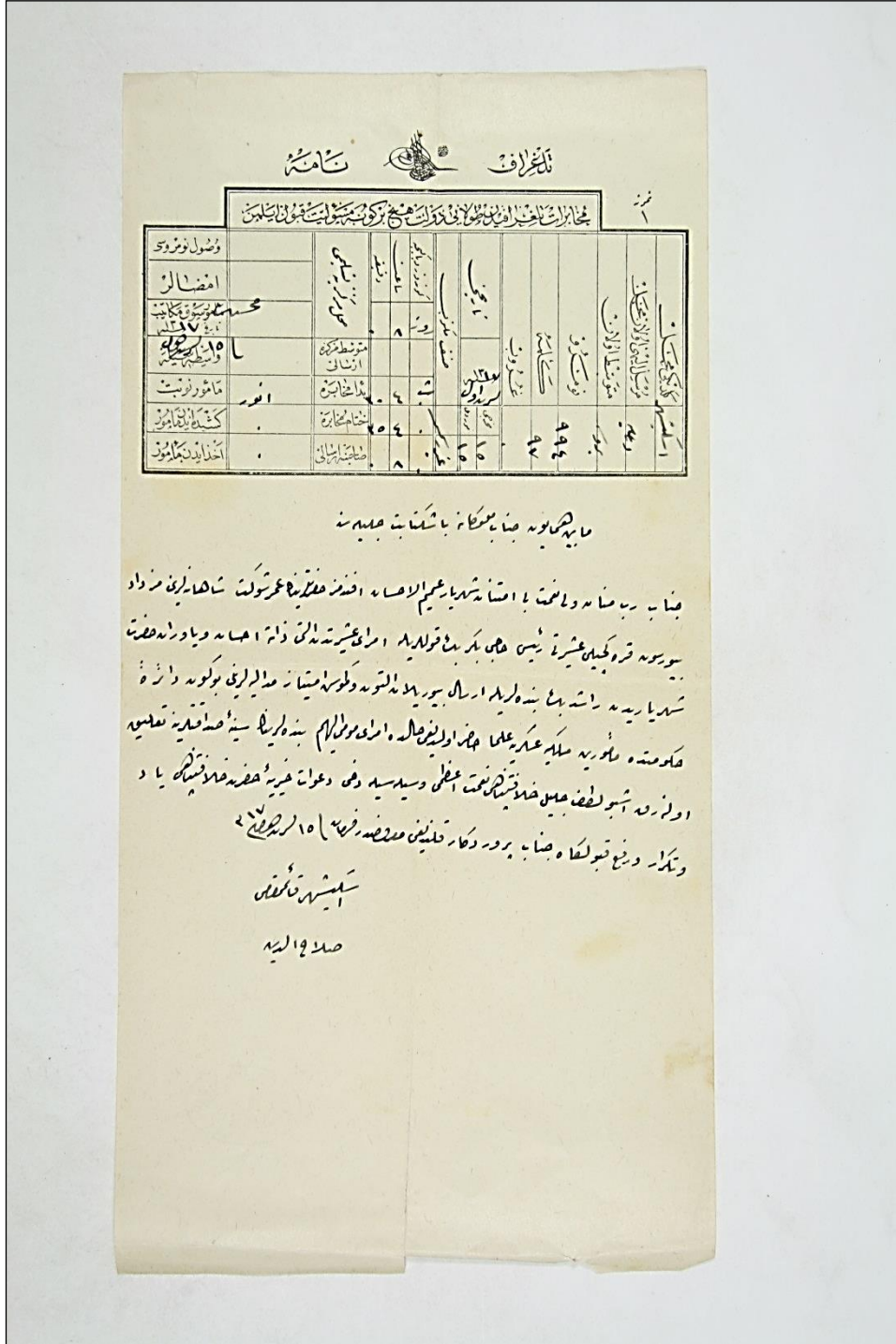
İnternet Siteleri:

- www.sivereknet.com/ E.T., 09.09.2010
www.kulturturizm.gov.tr/ E.T., 01.05.2010
www.karakecili.bel.tr E.T., 09.10.2010
www.karakecili.gov.tr E.T., 06.07.2010
www.karakecili-asireti.com E.T., 04.03.2010
www.bakraz.tr.gg E.T., 12.08.2010
www.gunyurdu-bakraz.com E.T., 05.06.2010
www.kuyucakkoyu.org E.T., 12.10.2010

EKLER

Ek-1 Ertuğrul Gazi'nin türbesini ziyaret ettiğine dair Karakeçili Aşireti Reisi Hacı Bekir'den alınan telgrafın Seraskerlik'çe takdimi. (Telgraf 1)

Ek – 3: Karakeçili Aşireti Reisi Hacı Bekir ve diğer kişilere altın ve gümüş madalyalar verildiği.